NĂM THỨ MƯỜI BA = SỐ THỨ 2402

MỖI SỐ 0$02

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NGÀY CHỦ-NHẬT 22 MARS 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°3396

	TRONG NƯỚC				NGOÀI NƯỚC			
	Báo hàng ngày	Báo hàng ngày và báo hàng tuần	Báo hàng tuần	Báo hàng tháng	Báo hàng ngày	Báo hàng ngày và báo hàng tuần	Báo hàng tuần	Báo hàng tháng
Một năm	6$ 00	6$ 90	6$ 50	6$ 30	8$ 00			
Các làng và								
Các công-sở		8. 00	8. 00	8. 00	9. 00			
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 20			
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 60			
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60			

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres, mandats et valeurs doivent être adressés à l'Administrateur 63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : M. NGUYỄN
Directeur : NGUYỄN TIẾN-TÝ
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=068 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Quan mình với dân mình

VII

Như đã giải trong mấy bài trước, cái chế-độ quan-quyền ở nước ta quyết không nên bỏ, mà có khỏ về nỗi quan tham quan ác thì chỉ nên gây lấy một cái dư-luận chính-đáng khinh-thiện-tài, trọng danh-nghĩa, hỏi đáp thành cái sức mạnh của xã-hội để kềm-chính cái tệ quan-trường. Song trước khi cái dư-luận ấy chưa gây nên, cái thế-lực xã-hội chưa đủ sức làm cho kẻ tham ác phải sợ phải kiêng mà lại cứ hình như nưng bợ cái hung-uy tham ác của họ lên càng ngày càng được thế, thì cái lý thế tất nhiên là trong quan-trường vẫn còn ít thanh mà nhiều tham, ít nhân mà nhiều ác, dân vẫn còn khốn, nước vẫn còn hèn, muốn nghĩ cái kế cứu cấp mục-tiền cho quan lấy nỉ hợt được một vài phần túi tham, dân hãy lượm được một vài phần quả phúc, thì ta chưa có thể trông cậy về dư-luận ngay được mà trước phải trông cậy về chính-phủ soi xét cho.

Người ta thường nói : Chính-phủ vạn năng ; lấy cái quyền lực chính-phủ, mà khu-khiến một nhân-dẳng nào, kiến thiết một công cuộc gì thì vốn có cái sức mạnh như sấm động, như gió đi, không một người nào mà không phục theo, không một việc gì mà không làm nổi ; pháp-luật hiệu lệnh của chính-phủ tức là cái lò nung, cái khuôn nặn, tô đúc nên hàng muôn hàng triệu nhân-dân trong xã-hội muốn tốt nên tốt, muốn xấu nên xấu, muốn vuông ra vuông, muốn tròn ra tròn ; ấy chính-phủ vạn năng là thế. Nhất là một chính-phủ quân-chủ chuyên-chế như chính-phủ nước ta thì cái quyền lực vạn năng mới lại càng to mà cái sức mạnh lắm nữa. Những câu kinh-nghiệm hầu thành ra khuôn vàng thước ngọc về việc chính-trị ở đông-phương mình như là nói : trọng lộc để khuyến kẻ sĩ, nói : sáng hình để giúp công dạy, thậm chí nói : hậu thưởng thì người ta vui chết, nghiêm phạt thì dân không dám dối. Từ xưa đến nay, ở xã-hội Đông phương mình, một tiếng cười, một câu nói của kẻ quyền trên cũng có vang bóng tới người ta phải lấy làm khuyên dăn dược ; vua Nghiêu vua Thuấn lấy nhân xưởng xuất người dưới mà người dưới theo, vua Kiệt vua Trụ lấy bạo xưởng xuất người dưới mà người dưới cũng theo ; mảnh giấy vàng đóng miếng dấu son, này cáo thụ, này phong tặng, này tứ tước, này gia hàm, này tinh bao, này lục cấp, nào phải có phép tiên thuật thánh quảng-đại thần-thông gì mà cũng đủ khiến cho bao nhiêu kẻ thông-minh tài tuấn bôn-tẩu phụng-thừa, nát xương lòi da, liều thân hoại thể, xuất sinh nhập tử, dày hiểm dạn nguy, đa ngựa bọc thây cũng vinh, ngon giáo treo đầu cũng sướng, cắt vú chết cũng bả dạ vì cái biển hoành tiết-phụ, uống thuốc độc cũng mát lòng vì cái sắc tặng trinh-phi, cho đến ngày nay, phẩm cao hàm lớn cũng chịu sưu đóng thuế chẳng khác gì thường-dân, ra ngoài đường không có võng lọng vẻ-vang, về trong làng không có biểu phần bệ-vệ, mà chuốc cho được cái phẩn vua vô lợi ấy cũng phải đâm đầu đâm đuổi, dì luồn đi lọt, thường có khi cũng mất kẻ nghìn kẻ vạn đấy, ai có hễ đoái tiếc chi đâu ; nói đến cái tiếng trung-dì tam tộc thì không ai còn dám bất kính bất trung ; nói đến cái tiếng giá biệu lăng-trì thì không ai còn dám bất hiếu bất mục ; nói đến cái tiếng lột da nhồi trấu, thì không ai còn dám tọ-lọe của kho ; nói đến cái tiếng xẻ xác voi giầy thì không ai còn dám lẳng-lơ đĩ bợm ; thử tò-mò ở các dân xã mà xem, một cái phạt vì cảnh chỉ mất độ hai, ba đồng mà chạy cho khỏi đành tốn kẻ trăm kẻ chục, can án năm bảy ngay một đôi tháng đã ngồi tù mãn hạn mà cũng cố chạy thầy chạy thợ, quyết cầm nhà bán đất để chuộc trắng cái tội danh ; cứ xét thế mà coi thì cái thưởng phạt của chính-phủ đối với người ta, còn lấy thưởng làm ham hơn được tiền, lấy phạt làm sợ hơn mất tiền nhiều lắm.

Suy cái tâm-lý quan tham quan ác chẳng qua cũng chỉ vì đồng tiền, mà nếu có cái ham hơn được tiền, có cái sợ hơn mất tiền, thì vàng đỏ sao đến nỗi đen lòng, nén bạc sao làm nên toạc giấy ; nhiều tiền vẫn thích thật mà còn có cái thích hơn là cái thưởng của chính-phủ, không tiền cũng cực thật mà còn có cái cực hơn là cái phạt của chính-phủ vậy. Theo phép luật hiện thời của chính-phủ thì quan liêm quan nhân vẫn có thưởng, quan tham quan ác vẫn có phạt chứ không phải là không, song, có thưởng mà thưởng phải cho mình, có phạt mà phạt phải cho đáng thì mới có cái hiệu lực khuyên răn ; đặt ra thưởng là cốt để khuyến người liêm người nhân mà nếu còn có kẻ không lẽm không nhân cũng được thưởng thì thưởng chưa gọi là minh ; đặt ra phạt là cốt để dăn kẻ tham kẻ ác mà nếu có kẻ cũng tham cũng ác không phải phạt thì phạt chưa gọi là đáng. Ta được nghe câu chuyện trong quan trường ta bây giờ thường nói : Làm quan bây giờ thích thật, đã chen chân được vào trong sĩ-tịch thì không cần phải nhân thanh thiện-tích gì cả, cứ mấy năm một bậc, hạng ba lên hạng nhì, hạng nhì lên hạng nhất, sống lâu lên lão làng, chẳng mấy lúc rồi cũng tuần phủ, tổng-đốc : cả như chơi ; mồ năm quan trên cũng có cho nổi lý-lịch một lần, nhưng cái nổi ấy có khó gì mà chẳng tốt được, để đã có lọ, lính đã có quan binh, tuần-phòng đã có khố-xanh, sưu thuế đã có tổng lý, sưu thuế không bao giờ không đủ, bình-dịch không bao giờ không sung, đê không phải việc mình giữ, vỡ ngập cũng chẳng cần lo, trộm cướp không phải việc mình tuần phòng, thiết-phát cũng chẳng cần ngại, cái gì cũng khỏ gì trách cứu cả thì việc gì mà chẳng tốt, can gì mà chẳng thăng ; ngày ngày chỉ có việc lên công-đường chôm-chọe, ngồi đấy cho dân bẩu, phát trát, phát bải, thu đơn, thu lễ, đơn trình, đơn bảo, đơn phép, đơn khai, lễ tạ, lễ bẩu, lễ mừng, lễ tất thế là xong, có hơi rắc rối một thì là việc mạng, việc kiếp, việc diền thổ việc hậu hôn, việc cải-lương các dân làng, việc bàu bán các chức dịch, mà những việc rắc rối ấy lại là việc mình làm có hứng thú, việc gì làm đã có hứng thú thì không bao giờ thấy chán, thấy mỏi, thấy vất vả nhọc nhằn ; cái thưởng của chính-phủ đã chắc không có mất được phần mình, mà cái phạt của chính phủ hỡ để đã đến mình thế nào được ; dù mình có diều không đúng phép đi nữa, thì chính-phủ hỏi đâu mà biết, xét đâu mà ra, tham ác với dân thì tất phải hỏi đến dân, xét đến dân mới có tang có chứng, mà dân đối với mình tức là con đối với cha mẹ, hỏi xét ở con cái điều xấu cha mẹ thì hỏi sao biết, xét sao ra ; trong đám con dân mình kẻ nào hảo-hoạt tinh ranh thì đã là có mồi, là chó săn cho mình cả, còn thì một loạt xuần xuần xuy xuy, quan tám cũng ừ, quan tư cũng gật, biết đâu là phép luật mà biết gì là chứng là tang, làm khai sẵn chó mà ký, dặn cung sẵn cho mà nói, thật là đủ trăm văn phép dư muốn thể thần, tài nào mà liệt-lích đến rạch-ròi, ác thanh đến bại lộ được ; không tang không chứng thì pháp-luật cũng phải chịu mình, mình cứ tốt cứ thẳng, cứ chảnh-hoảnh làm cha làm mẹ dân mà bởi, mà đảo, mà vơ, mà vét, thích không ? Ấy câu chuyện trong quan trường ta bây giờ thường nói như thế, chẳng biết có dủng sự thực hay không, nếu thực ra thì cái cách thưởng phạt của chính-phủ hiện thời quả còn chưa đủ hiệu-lực khuyến trừng cho kẻ tham ác biết điều làm điều sợ, muốn cho quan-trường ta lấy thưởng làm ham, lấy phạt làm sợ, ham được thưởng hơn được của mà khuyến làm điều hay, sợ bị phạt hơn bị nghèo mà răn làm điều dở, thì thưởng phạt phải thế nào cho thật đáng thật minh ; trong một bài sau sẽ xin cứ sở-kiến trực trần, chất chính cùng quốc-dân, thỉnh cầu cùng chính-phủ.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 21 Mars 1925

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện bàn lời chất vấn về bức thư của các ông hồng giáo-chủ, có bỏ 325 phiếu ưng một khoản tuyên bố rằng thứ-dân nghị-viện quyết nghị giữ gìn cái tôn chỉ chính giáo phân quyền. Nghị-viện tỏ lòng tin nhiệm chính phủ để thi-hành các luật pháp về việc ngoài tôn giáo.

Bệnh ghịp ở nước Đức

Phần nhiều các trường học Berlin có dịch bệnh ghịp.

Việc chỉnh trị nước Đức

Một hội ở Bavière định đem M. Held ra ứng-cử tổng-thống nước Đức.

Tại hội-đồng ngoại giao

Quan Briand nhắc lại tại hội-đồng ngoại-giao những lời của ngài đã nói tại hội Vạn-quốc. Ngài nói ngài ưng cho nước Đức vào hội Vạn-quốc. Quan Paul Boncourt cũng biểu đồng tình với quan Briand.

MỘT ĐỨA TRẺ BA NGƯỜI MUỐN NHẬN LÀM CHA

Ở Normandie gần Coutances có xảy ra một việc buồn cười. Nguyên tháng juin 1920 một cô con gái hoang thai sinh được một đứa con gái, không ai nhận làm cha sinh.

Bốn năm sau, đứa con gái ấy được ông ngoại để cho một gia tài 200,000 quan, thời thấy lần lượt ba người đến nhà thị-sinh làm gẫy xin nhận con. Ba người cùng tranh nhau, mỗi người nói một lẽ, để nhận đứa bé hoang-thai ấy là con mình. Người đỡ đầu cho đứa bé thì ấy thế, bèn làm giấy xin bắt, cả các giấy nhận cũng ấy thế, thành thử đứa bé có ba cha mà vẫn không có ai là cha thật cả. Ấy mới hay có tiền thì có cha con, mà không tiền thì con ai thấy cũng không ai hỏi đến.

VĂN UYỂN

Khai bút

Xuân về mượn bút chữ : Xuân bởi,
Hoa bút mừng xuân nở mão khai.
Nét mực có duyên non nước nhỉ,
Vẻ son không thẹn chị em ơi.
Giấm ba chữ Pháp mà của hắn,
Mốc thếch nghề nho đến gác thôi.
Một cuộc tình say cười nói nói,
Gặt gù tôi cũng lạ cho tôi.

Nguyễn-Thạch Haiphong

Xét mình

Trong bấy nhiêu năm xét việc tôi,
Chưa chi đắc tội với ông trời.
Lương thầy phận bạn thì không hẳn,
Đối trắng thay đen chẳng có rồi.
Bạn với nước non nghèo cũng thỏa,
Học thông kim cổ đã tường vai.
Giữa đường xảy gặp cơn giông tố,
Trong tin niềm xưa vẫn chẳng dời.

Trọng bệnh thuật hoài

Sinh tử xưa nay có mệnh trời,
Trăm năm cũng ấy có chi ai.
Tiếc bề hiển nghĩa đền chưa vẹn,
Nghĩ mối tình duyên gỡ chửa xuôi.
Mong gặp bạn bè tuần tới nỗi,
Tính qua công sự giữ cho đôi,
Bấy giờ nhắm mắt là yên giấc,
Nước Nhược non Bồng lắm cảnh vui.

Lê-quế-Sơn

Tin Trung-hoa

Cuộc hội nghị thiện-hậu

Tin Bắc-kinh ngày 11 mars. — Ngày thứ sáu, hội đồng thiện-hậu sẽ bàn về vấn-đề kim phật lang. Bành-dưỡng-Quang, hội viên quốc-dân-đảng, có lời thỉnh cầu chính-phủ chớ để thiệt thòi quyền lợi nước Trung-hoa, vì dư luận không ưng để Trung-hoa thiệt thòi.

Tin Tôn-Văn ạ thế

Bắc-kinh ngày 12 mars — Tôn-Văn ạ thế hồi 9 giờ 30, người vẫn tỉnh. Chiều hôm trước Tôn đã đối dãng mọ việc. Tôn có tỏ ý với phu-nhân rằng mình muốn được an táng chôn ở Nam-kinh. Tôn tỏ ý muốn được để trong một cái quan tài giống như quan tài của Lénine. Tế-thi sẽ để đó đợi đến khi quan-tài ở Moscou gởi đến.

Một giờ trước khi tắt nghỉ, Tôn vẫn còn nói chuyện với bè bạn.

CÁI TỤC KHẮC HIỆU VÀO NGƯỜI

Cái tục khắc hiệu vào người là một cái tục riêng của người đa đen xưa nay. Đến lúc xảy ra cuộc chiến tranh mới rồi, người da đen và da trắng ăn ở gần gũi nhau, thành ra cái tục ấy cũng lây sang người da trắng. Lạ gì những khi quân lính nghỉ ngơi ở hậu quân thường nghỉ rồi sinh ra tỉ mỉ, thấy người da đen khắc niệu trông cũng hay hay, bèn bắt trước khắc thử chơi. Đến nay trông ra biết xấu muốn xóa đi rất khó, có người phải dùng đến sắt nung nóng đốt cho cháy thịt, thành sẹo mới xóa được dấu hiệu, trước kia tôn bỏi biết bao công-phu mới khắc vào được.

Xuân thủ đàm ân

(Tiếp theo)

Các viên chức tổng lý có tên sau này đều được thưởng về dịp xuân thế năm nay :

Nam-định

Chánh bát phẩm văn giai (8.1)

M. Lê-văn-Nghi, nguyên tăng bát phẩm văn giai (8.2), chánh tổng Phương-đa, huyện Trực-ninh.

Tùng bát phẩm văn giai (8.2)

MM. Bùi-v-Luu, nguyên chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Trình-xuyên-thượng, huyện Vụ-bản.

Dương-văn-Trương, nguyên chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Cổ-gia, huyện Nam-trực.

Ng-như-Ngọc, chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Nhung-gật, huyện Ý-yên.

Đinh-viết-Liên, chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Lục-thiên, phủ Xuân-trường.

Ng-đình-Bình, chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Hành-thiện, phủ Xuân trường.

L'-vu-An, chánh cửu phẩm (9.1) chánh tổng Hoành-nha, phủ Xuân-trường.

Bùi-đức-Sung, chánh cửu phẩm (9.1), phó tổng Thụy-nhai, phủ Xuân trường.

Lâm-ngọc-Cư, chánh cửu phẩm (9.1), chánh tổng Kinh-my.

Chánh cửu phẩm văn giai (9.1)

MM. Đặng-đức-Tâm tùng cửu phẩm (9.2) chánh tổng Liên-tinh, huyện Nam-trực.

Trần huy-Trương, tùng cửu phẩm (9.2), chánh tổng Bờ-giới, huyện Vụ-bản.

Phạm-văn-Tru, tùng cửu phẩm (9.2) chánh tổng Hồ-sơn, huyện Vụ-bản.

Đào-văn-Nuôi, tùng cửu phẩm (9.2) chánh tổng Hào-xuất, huyện Vụ bản.

Phạm-văn-Biêu, tùng cửu phẩm (9.2). phó tổng Hào-kiệt, huyện Vụ-bản,

Đỗ-văn-Thọ, tùng cửu phẩm (9.2), lý trưởng làng Bật-gi, tổng Bảo-ngư, huyện Vụ-bản.

Ng-văn-Huyên, tùng cửu phẩm (9.2) lý trưởng làng Quang-nạp, huyện Phong-doanh.

Hoàng-bá-Nhu, tùng cửu phẩm (9.2) lý trưởng làng Vo vong, tổng Phu-khê, huyện Ý-yên.

Đường-tiến-Ngư, tùng cửu phẩm (9.2) lý trưởng làng Hoành-nha, tổng Hoành-nha, phủ Xuân-trường.

Ng-lâm-Khai, tùng cửu phẩm (9.2), chánh tổng Tân-khai, huyện Hải-hậu.

Vũ-v-Tri, tùng cửu phẩm (9.2), lý trưởng Phong-cốc, tổng Phú-lao huyện Vụ-bản.

Trần-trọng-Tín, tùng cửu phẩm bá hộ (9.2) chánh tổng Đông-mao huyện Mỹ-lộc.

HÀI ĐÀM

Duyên kỳ-ngộ

Cô Cai Xác phất pho trước cửa,
cậu Bồi Xo vắt-vưởng đầu đường,
cũng vì bén chủ bén chồng nên quen biết; nên hiều đến cái « tỏ cảy » của nhau trong cái cảnh « bồ » ; có trông thấy cậu nhoẻn miệng cười, cậu nhìn thấy cô đưa mắt liếc, cái nguồn tình phải chăng phen ra tỉ mỉ tại người, có ngâm :

Anh Bồi ơi, đò-pu-cô mua kích ma-ri,
Nào dăm-bông nào xà-lách, mua chẳng có mọn gì mua xơi.
Cái cảnh bồ kuỗ quá anh ơi !
Cảnh anh đã rén-tá, cái cảnh tôi nó cũng lại cầm-xà !
Anh Bồi ơi, thôi đành mua ro-tiết đến già,
Còn thân toa nét-xi-pá cũng chẳng qua cái nỗi nước này.
Hay giời xanh dun dủi cái duyên may,
Mà kẻ bè người kiết từ rày ta xoắn lấy nhau !
Anh Bồi ơi, toa không tin mua xin thề độc thề đau,
Nếu cái cơ mua quay quắt mua sẽ chết đuối đìa dầu cho toa coi.
Nào ngờ đâu cá nước chim giời,
Mà cô-đe, kia phua-sói nọ bỗng chốc hóa ra đôi vợ chồng !
Này hỡ anh Bồi ơi, anh có thấu hay không ?

Cường-sỹ.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Tôi có một việc này nhờ quí-báo chỉ giáp cho tôi lấy làm cảm ơn lắm :

Có một người quê ở về tỉnh Hà-đông chơi với tôi, hắn có cái xe mô-tô định bán cho tôi 200 đồng từ trong năm, hiện hôm đem hắn có mấy người quen tôi cùng biết, song tôi chưa có sẵn tiền ngay hôm ấy. Hắn ta bèn gửi xe lại mà lấy của tôi ngót 30 đồng bạc tiền tăng. Đến hôm mồng 2 tết hắn lại bảo có tiền cho hắn vay thêm 50 đồng nữa, hôm nào đưa đủ số 200 đồng thì hắn sẽ biên *facture* lại cho. Tôi có hẹn 2 hôm nữa có, đến hôm mồng 4 hắn viết cái giấy như thế này ra lấy 50 đồng bạc ấy, hiện cái giấy tôi còn giữ được. Giấy viết như sau này :

Cher M. Y. . .

Số tiền tôi hôi hôm ủy xin giao cho người này mang về.

Ký tên : . . .

Vì tôi nghĩ hắn là người tế-nhị, nên hắn lấy hàng và lấy tiền tôi không bắt hắn viết câu thêm. Cái xe mô-tô ấy tôi đi bị vỡ *cylindre à air*, nay hắn ta giở mặt trình cảm rằng tôi

đánh hỏng xe của hắn (vì cái xe của hắn vẫn bị quản *jante*) mà bắt tôi phải thay cái lốp đền hắn. Hắn không nhận là có mua hàng và có vay tiền, nhưng hiện hắn mua hàng chịu có người biết.

Vậy tôi nhờ ngài bảo cho : 1· Hắn có phải bán cho tôi cái xe ấy 200 đồng không ?

2· Những tiền mua hàng và tiền vay ấy có thể trừ vào tiền mua xe được không ?

3· Hắn bắt tôi phải giả cái xe ấy lên 2 trăm rưỡi hoặc 3 trăm đồng, liệu tôi có phải giả không ?

4 Ông cầm làm biên bản hắn có thể lấy biên bản ấy mà kiện tôi ở Hanoi được không ?

5· Hắn có phép đưa việc ấy cho thầy kiện bắt đền tôi được không ?

6· Tôi có phép kiện hắn về tội lường đảo được không và kiện ở đâu ?

TRẢ LỜI. — 1· Hai bên đã ưng thuận xong cái giá rồi thì việc bán xe ấy là việc thành rồi ; vậy thì người ấy không bán không được.

2· Những tiền mua hàng mà ông đã giao cho người ấy và tiền cho vay trước thì được trừ vào tiền mua xe cả.

3· Người ấy không thể đòi hơn số 200 đồng, vì hai bên đã nhất định với nhau như thế rồi.

4 Tờ biên-bản của ông cầm không có chứng nhận được về sự trả tiền thì người ấy cũng kông có thể dùng vào việc nào được.

5· Cứ để cho người ấy mượn thầy kiện, hắn sẽ mất tiền mà chẳng lợi gì hơn.

6· Không, vì việc này là việc hộ, nhưng nếu việc đến tòa án thì ông có thể đòi tiền bồi thường được.

Đáng lẽ lúc giao hàng và giao tiền cho người ấy ông phải đòi lấy giấy biên lai thì phải. Vậy muốn chứng thực là ông đã giao hàng và giao tiền cho người ấy, rồi thì cũng khỏi khó. Hay là ông có biên các khoản ấy vào các sổ buôn của ông chăng ? Ông có người làm chứng chăng ? Như vậy thì cũng có thể được.

Nhưng hiện ông còn nợ người ta 120 đồng thì ông nên mua *mandat poste* mà trả người ta ngay ; *mandat* ấy bỏ vào thư *recommandé* và cả lấy giấy của sở Bưu-điện báo tin là người ấy đã nhận được thư rồi. (Lettre recommandée avec avis de réception). Những chân mandat và giấy biên nhận này thì cất cho kỹ.

ĐỘNG ĐẤT Ở VÂN-NAM

Ngày 16 Mars, hồi 21 giờ 45 phút ở Vân-nam có động đất. Ở Vân-nam phủ động đất hai lần rất mạnh, nhưng không đâu tổn hại nhiều.

Song cứ như điện tín của cố Etchart người Pháp ở Đại-lý phủ gửi về Vân-nam phủ, thì thành Đại-lý phủ và miền lân cận bị tổn hại nhiều. Thành ấy bị ảy hoại hầu hết, nhà Chung cũng bị hủy hoại, người chết rất nhiều.

Hiện nay đất vẫn thấy chuyển động.

Tin của chánh phủ Vân-nam tiếp được cũng đúng với các tin ấy. Các phố chính Đại-lý phủ bị chảy. Người Âu châu không ai việc gì cả, nhưng dân Trung-hoa chết rất nhiều.

Tin Nam-kỳ

BẮC-LIÊU

Một dòng nước ngầm

Quan cai-trị tỉnh Bắc-liêu báo tin rằng một nhà thám toàn tìm kiếm, có thấy một dòng nước ngầm rộng 20m, sâu 42, ở miền Bắc-liêu. Hiện đương đào thử các nơi để dò thăm. (Tin này đã đăng trong kỳ báo ngày hôm qua, nhưng vì làm mất một chữ, nên phải đăng lại cho đúng).

* * *

Ngày hôm nay lại có tin sau này :

Các tỉnh Bắc-liêu, Sóc-trang, Rạch gia thiếu nước trong. Quan thống đốc Cognacq có cho dò thăm để tìm suối nước nhưng không có kết quả gì. Sau ngài được tin có một nhà thám toàn tên là Francon, nên ngài đã nhờ ông Francon đến đấy dò thăm xem sao. Về việc ấy ngày hôm qua quan Thống-đốc có tiếp được tin như sau này :

« M Francon tìm được dòng nước ngầm, rộng 20 m, sâu 42 m, đi qua miền Bắc-liêu. Hiện đương đò thăm. »

GIA ĐỊNH

Một cái nạn ô-tô rất ghê gớm

Hồi 3 giờ đêm hôm 11 mars mới đây tại Binh-phước có xảy ra cái nạn ô-tô rất ghê gớm. Số là cậu Perrin cùng cha lên dự cuộc hát ở Biên-hòa, khi tan cuộc thì cậu cùng với một cô đào hát đi riêng một cái xe ô tô về Saigon.

Cả thảy xe nào cũng đi về trước hết, chỉ có cậu Perrin và cô đào nọ thì đi sau rốt ; cậu Perrin cậy xe mình là xe đua, cứ sự nhờ hay, nên cố sức qua Thủ-dầu-một tối làng Binh-phước, thuộc tổng xứ ấy Binh-triện chừng ba ngàn thước để cho cô về đến Saigon, khiến cho các xe kia đi trước mà phải đến sau mình.

Vì muốn làm cho người ta lấy làm lạ một chút đó mà tránh ra tai họa ghê gớm.

Đường đó là đường không rộng không tốt, lại có một cây me nó mọc ra ngoài, không ngay hàng với các cây khác ; ai đi chậm thì còn tránh khỏi, chớ xe cậu này vụt vụt như tên bay thì tránh sao cho kịp ; nên khi xe vừa qua khỏi cần Binh-phước rồi, xuống dốc đương và vô, đâm sập ngay vô gốc me nọ một cái thật mạnh. Cái xe bẹp rúm lại, cái máy trước đầu mà bấy giờ nó xắp lại đụng với cô ở ngồi đàng sau, thì đủ hiểu cái xe chạy là dường nào.

Cô đào kia thì văng ra ngoài xe, còn cậu Perrin thì chết ngất, cô đào lác lấy bắt tỉnh nhân sự, sau còn gượng dậy và kêu hỏi Perrin thì không thấy thưa, chừng cô mới lom khom chưa đứng được thì đã té vập xuống mà chết ngất.

Vừa thấy tai-họa này dân làng bèn đi báo cho hương chức biết, rồi ra cho cô bóp Gia-định hay, đến 5 giờ rưỡi sáng mới có xe chở bệnh của nhà thương vô chở hai người nhà thương đồn đất.

Khám xem tại cô đào nọ bị gãy một chân làm bốn khúc, lại sợ có bể sọ nữa ; nên cứu sống hay không chưa chắc ; đợi cô khỏe bớt rồi cưa cẳng sẽ hay. Còn cậu Perrin thì hôm dưới bị sứt ra, chân trái bị gãy, bà vai về tay mặt gãy, cái sọ-khí cũng vỡ, không chắc gì sống được.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ		11	52
— nhì,	—	10	62
— ba,	—	9	72
Thóc hạng nhất,	—	7	03
Ấp ngô	—	7	92

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 0 f. 75.

Tin tàu. — Tàu *Limchow* mang thư đi Hong kong đến ngày thứ hai 23 Mars hồi 11 giờ sáng ở Haiphong sẽ khởi hành qua đường Pakhoi. Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haipt ong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 22 Mars.

Giá bạc nhất định. — Trong số báo ngày thứ sáu 20 mars vừa rồi, bản quán có theo như một đạo nghị-định quan Toàn-quyền mới ra mà đăng rằng : những việc đấu giá linh tinh hay là bợp-đồng của các công sở Đông-pháp thì giá bạc nhất định là 5 *francs* Vì tờ nghị-định ấy nói vắn tắt quá và chưa được rõ nghĩa, cho nên bản quán tưởng nên tra cứu mà đăng rõ như sau này để khỏi tối nghĩa.

Nguyên xưa nay vẫn có chỉ-dụ quan Giám-quốc định rằng phàm các việc mua bán của Nhà-nước mà tiền quá số 3.000 *francs* thì phải có giấy bợp-đồng. Chỉ-dụ ấy khi đem thi-hành ở bên ta thì cái số 3.000 quan ấy cũng phải tính ra bạc mà bạc ngày trước thì theo giá là 2f. 50. Tính ra bạc thành ra 1,200 đồng. Ngày nay giá đồng bạc lên cao quá thì cái giá của Nhà-nước định về những việc ấy cũng phải đổi lại mà nhất định là 5 quan.

Vậy theo như lệ mới ấy Nhà nước muốn mua cái gì quá số tiền 600 đồng nghĩa là quá 3000 quan (5 f. × 600 = 3000 quan) thì phải có bợp-đồng.

Tòa án Đại-hình. — Tòa án Đại-hình về vụ thứ hai năm nay sẽ họp tại tòa Thượng-thẩm Hanoi bắt đầu tự ngày thứ hai 25 Mai 1925, hồi 8 giờ sáng.

Bán cái trại trong ấp Thái-hà, có hai tòa nhà to mà đẹp, vườn ao cây cảnh đủ cả.

Hỏi tại số nhà 42, phố Phúc-Kiến, Hà-nội.

Giới-thiệu sách mới :

KIM-VÂN-KIỀU
tiểu thuyết
của tả quân Thanh-tâm Tài-tử
Sách giấy 300 trang giá . . . . 0 $ 85
Cước . . . . . 0 . 15
Mua buôn xin mua 2 xin gửi mandat-poste về cho :
M. PHAN-BÁ CẦN
82 bis Rue du Chanvre, Hanoi

Các kỳ thi năm nay. — Các kỳ thi lấy những văn bằng sau này về khóa thi nhất năm 1925 ở Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên định như sau này :

Các kỳ thi Pháp :

1· *Thi bằng cao-đẳng tiểu-học tây :*
(Brevet d'Enseignement Primaire supérieur)

Hà-nội ngày 11 mai.
Sai-gon ngày 11 juin.

Các đơn xin ứng-thi cứ gửi đến nhà Học-chính các xứ, ở Hà nội nhận đến ngày 25 avril, ở Saigon nhận đến ngày 26 mai là cùng.

2· *Bằng tiểu-học tây :*
(Brevet Elémentaire)

Hà nội ngày 2 juin.
Saigon và Pnom-Peah ngày 2 juillet.

Các đơn xin ứng-thi gửi đến các sở Học-chính tại phủ Thống-đốc, Thống-sứ và Khâm-sứ các xứ ; ở Hà-nội nhận đến ngày 16 mai, ở Saigon và Pnom-Penh nhận đến 16 juin là cùng.

3· *Bằng tiểu-học cao-đẳng :*
(Brevet Supérieur)

Hà-nội ngày 11 juin.
Saigon ngày 9 juillet.

Các đơn xin ứng-thi gửi đến các sở Học-chính tại phủ Thống-đốc, Thống-sứ và Khâm-sứ các xứ ; ở Hà nội nhận đến ngày 25 mai ; ở Saigon nhận đến ngày 23 juin là cùng.

4 *Bằng tú-tài tây :*
(Brevet de capacité correspondant au baccalauréat)

Hà-nội ngày 8 juin.
Saigon ngày 5 juillet.

Các đơn xin ứng-thi gửi đến nhà Học-chính Đông-pháp và ở phòng Học-chính phủ Thống-đốc Nam-kỳ ; ở Hà-nội nhận đến ngày 23 mai, ở Saigon nhận đến ngày 20 juin là cùng.

DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN BỚT T

Đồ trắc phiên, gỗ trắc vụn ;

Salon, tủ-chè, sập toàn bằng trắc

Hỏi tại, số 20, phố Tiên-Tsin. Buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

HIỆU BÀO CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hô-sinh, nội ngoại vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 2080

Kỳ thi tú tài tây. — Như lời bản quán đã nói hôm nọ, nay đã có nghị-định quan Toàn-quyền đổi lại đoạn thứ 2 điều 417 trong bộ Học-qui như sau này :

« Các kỳ thi mở tại Hanoi và tại Saigon : kỳ thứ nhất vào juin juillet, kỳ thứ hai vào septembre octobre. »

Như vậy thì từ tài tây mà thôi, còn ở Saigon có người thi thì chỉ được thi viết, còn vấn đáp thì phải thi tại Hà-nội. Nay ở Saigon cũng có riêng một kỳ thi tiện cho anh em trong Lục tỉnh lắm.

A VENDRE
Puissante auto, 5, 6 places.
S'adresser au bureau du journal

CẦN CÁO
May bàn-hiệu lại cần mua nhiều phiếu quan như là : 4%, 5%, 6% cùng là phiếu Đông pháp 50 đồng.
Vậy ngài nào có muốn bán, xin chiếu-cố đem lại ngay cho.
FONDERIE TONKINOISE
HOÀNG-XUÂN-LAN
53bis Avenue Henri d'Orléans
(Cạnh ngã Trạm tại Hanoi)

Một tuần lễ chớp-bóng rất đặc-biệt !!!
Từ thứ tư 1er đến thứ ba 7 Avril 1925
TOU-FOU muốn lấy vợ
Đại hài - kịch 3 đoạn
LƯƠNG-HỮU-THẦN DIT LÉON CHALL BÔNG VAI TOU-FOU

TOU-FOU
Tou-Fou là ai ?
Kép khôi-hài ! mới xuất hiện
Trên đời có một không hai !
Đóng vai nhân-đức đã thạo
Đóng vai hào-hiệp cũng tài
Xử Viễn-Đông từ nay nổi tiếng
Thảo lâm lông ao ước các ngài
Mỗi khi đến xem phải cười bỗ bụng
Tou-Fou hễn lỗ một lần ai !
Kép khôi hài ! mới trở tài !!!

Cuộc đá bóng ngày mai. — Cuộc đá bóng ngày mai của hội *Flèche d'Haiphong* và hội *F. C. Hanoien* đấu với nhau sẽ bắt đầu từ 3 giờ chiều tại khu đất trong thành,

Bọn Hanoi thì có :

Goal Menin
Arrières : Keneany, Vinh,
Demis : Humbert, Descormes, Revello.
Avant : Mégy, Labeye, Civadier, Labeye, Lauret.

Xe đạp và xe tay dụng nhau. — Hồi 9 giờ sáng thứ năm một chiếc xe nhà trên có một người Tây làm tại sở Hỏa-lò ngồi đi ở đường Trường-thi đến Bờ hồ, khi đi tới chỗ hàng hoa, đầu phố Paul Bert thì dụng phải chiếc xe đạp của một người lính cảnh sát đi xe đạp bị quẹo bánh trước, nhưng không việc gì đến người cả.

Ngạch thừa-phái. — M. Hà-văn-Huệ, quán làng Thọ-cương, tổng Nhượng-bạn, châu Thạch-lâm (Cao-bằng), đã trúng tuyển kỳ thi lại-khoa ở Cao bằng từ năm 1918, số thứ 6, nay được bổ thừa phái hạng năm, hàm tòng cửu-phẩm văn-giai (9 2) và bổ đi châu Thạch-an lĩnh ấy, thay M. Nguyễn-hữu-Lập tạ thế.

Danh dự bội tinh (*tiếp theo*). — Chiếu theo nghị-định ngày 12 mars, những người bản xứ có tên sau này được thưởng danh dự bội tinh (*médailles d'honneur*)

Bội tinh bạc hạng nhì

MM. Vũ-văn-Ngọc, thư ký lục-bạc ; Ng-văn-Đễ thư ký Thương-chính ; Trần-hữu-Vinh, thư ký tòa sứ ; Trần-văn-Thông, thư ký Công-chính ; Ng-văn-Lễ, thư ký tòa sứ : Trần-văn-Lộc, buôn bán ở Cao-mên ; Ng-văn-Thảo, lính khố xanh ; Trần-văn-Thảo, lính khố xanh ; Trần-văn-Hội, cai khố xanh ; Ng-văn-Nghĩa, đội khố xanh ; Ng-văn-Thạch, khán hộ ; Bùi-Xán, thư ký lục-lộ ; Vũ-v-Khánh đội khố xanh ; Trần-văn-Diên, đội khố xanh, Đào-đức-Các, đội khố xanh ; Phạm-văn-Bá, cai khố xanh ; Phùng-v-Côn, cai khố xanh ; Hồ-kim-Phú, lính khố-xanh ; Ng-văn Thập, lính khố xanh ; Ng-văn-Rị, lính khố xanh ; Đỗ-văn-Tài, quản khố xanh, ở Tuyên-hải ; Đỗ-văn-Tâm, lính khố xanh tại phủ Toàn-quyền ; P an-v-Bình, tổng sự tại phủ Toàn quyền ; Hoàng-văn-Đội, khán hộ tòng sự tại nha Học-chính Đông-pháp ; Lương-đắc-Vỹ, thư ký lục-lộ ; Ng-đình-Đức, hội-họa lục-lộ ; Lê-đức-Thích, thư ký lục lộ Lê-hoàn-Bích, thư ký lục lộ ; Bùi-nhật-Tiến, hội-họa lục lộ ; Tr-v-Giu thư ký lục lộ ; Trần-văn-Tường. thư ký lục lộ ; Trương-mộng-Lân, hội-họa lục lộ ; Ng-đ-tiến Đạt tá sự lục lộ ; Nguyễn-hữu-Thanh, thư ký thương-chính ; Lê-văn-Công; thư ký t ương-chính hoạ nhữu-Lợi, thư ký thương-chính ; Trần-ngọc-Kỷ. thư ký thương-chính ; Ngô-văn-Thịnh thư ký thương-chính ; Vương-văn-Phúc, thư ký thương-chính ; Ng-văn-Hy, thư ký thương-chính ; Quản-văn-Vinh, thư ký thương-chính : Ng-văn-Thi, thư ký thương-chính ; Tạ-đình-Kính, thư ký thương-chính : Ng-v-Nhân, thư ký thương-chính ; Bùi-Phong, thư ký thương-chính ; Hoàng-văn-Tài, Đoàn-văn-Khoa, Trần-quảng-Lễ, thị d ch sở thương-chính.

(*Còn nữa*)

(Xem trang thứ ba, cột thứ bảy).

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE
Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油 肝 魚 膏
早 飲 式 兩 粒 飲 式 兩 前 飲 油 佳 食 善

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ nhứt đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tenis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Tai-chi- Hué.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 16 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
KIM GIẤY LÃM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI số 296 8301.

Số 145

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Vũ-tàng trông thấy, giả cách hỏi rằng :

— Chỗ này tên gọi là gì đây ?

Hai tên công-sai mắng rằng :

— Nhà-ngươi có phải là đui-mù đâu mà không trông thấy hai chữ « *Phi-vân-phố* » đề ở cái biển treo bên cửa kia !

Vũ tàng đương dừng lại mà bảo rằng :

— Tôi cần muốn đi rửa mặt chút.

Hai tên cầm giáo vừa tiến gần lại một bước thì bị *Vũ-tàng* đá thốc một cái, một tên ngã nhào xuống nước ; còn một tên nữa quay mình toan chạy, lại bị *Vũ-tàng* đá luôn cái nữa, cũng ngã lăn xuống.

Hai tên công-sai hoảng-hốt chạy xuống chân cầu. *Vũ-tàng* quát ơ lên một tiếng rằng :

— Chạy đi đâng nào !

Vũ-tàng vừa nói vừa bẻ gãy cái gông làm đôi, rồi chạy xuống chân cầu đuổi theo hai tên công-sai. Trong hai đứa ấy, một đứa sợ quá, đã ngã lăn ra ; còn một đứa nữa bị *Vũ-tàng* đuổi theo, đá thốc một cái vào phía sau lưng, cũng ngã ra nốt.

Vũ-tàng vớt lấy ngọn giáo ở dưới nước, cầm đâm cho mấy nhát, rồi đứa sợ quá mà ngã lăn ra lác trước, bấy giờ cũng quay lại đâm cho mấy nhát.

Hai đứa bị đá xuống sông lác trước đang lóp-ngóp bò lên, *Vũ-tàng* đuổi theo đâm chết một đứa, còn một đứa nữa thì túm ngay lấy đầu mà quát to lên bảo rằng :

— Nhà-ngươi nói thực, ta sẽ tha chết cho.

Người ấy nói :

— Hai chúng tôi là đồ-đệ *Tưởng-môn-thần*, nay sư-phụ tôi cùng *Trương* đoàn-luyện lập mưu sai hai chúng tôi đi theo, để cùng hai tên công-sai họp đến một chỗ mà hại ông đó.

Vũ-tàng hỏi rằng :

— *Tưởng-môn-thần* nhà-ngươi bây giờ ở đâu ?

Người ấy nói :

— Khi chúng tôi ra đi thì sư-phụ tôi và *Trương* đoàn-luyện đang ngồi ở trên lầu *Uyên-ương* tại phía trong sân nhà *Trương* đô-giám, ba người cùng nhau uống rượu để đợi tin chúng tôi về báo.

Vũ-tàng nói :

— Nếu vậy thì ta không thể tha nhà ngươi được.

Nói xong, tức khắc cầm giáo đâm chết người ấy. Lại chọn lấy một con dao đeo lưng thật tốt đã dùng. Hai người đã nằm lăn ra đấy, *Vũ-tàng* còn sợ chưa chết hẳn, lại cầm ngọn giáo đâm luôn cho mỗi người thêm mấy nhát nữa.

Vũ-tàng đứng ở trên cầu, ngẫm-nghĩa một hồi, rồi nghĩ thầm trong lòng rằng :

— Ta dẫu giết chết bốn đứa này, nhưng chưa giết chết *Trương* đô-giám, *Trương* đoàn-luyện và *Tưởng-môn-thần* thì vẫn chưa hả được tấm lòng căm tức của ta.

Vũ-tàng tay cầm ngọn giáo, nghĩ quanh nghĩ quẩn, rồi lại quay về thành *Mạnh-châu*.

HỒI THỨ XXX

Trương đô-giám nghe lời *Trương* đoàn-luyện nhờ mình báo thù hộ cho *Tưởng-môn-thần*, mới bày mưu lập kế để định giết *Vũ-tàng*, ai ngờ bốn người kia lại đều bị *Vũ-tàng* đâm chết ở *Phi-vân-phố*.

Bấy giờ *Vũ-tàng* quay về thành *Mạnh-châu*, khi vào đến trong thành thì trời đã tối. *Vũ-tàng* đi thẳng đến phía ngoài tường ở sau vườn hoa nhà *Trương* nội-giám. Chỗ ấy là một nơi chuồng ngựa.

Vũ-tàng đứng nấp để nghe, bỗng thấy cửa ngang hẹt mở, có tên mã-phu tay xách đèn lồng đi ra, cái cửa ấy lại đóng. Tên mã-phu cho ngựa ăn cỏ, rồi giải mền cỏ áo, lên giường nằm ngủ.

Vũ-tàng đi đến bên cửa, làm cho lạch-cạch như tiếng người cậy. Tên mã-phu quát to lên rằng :

— Ta vừa mới ngủ mà chàng bay đã toan vào lấy trộm áo quần của ta đó chăng.

Vũ-tàng dụng ngọn giáo ở bên cửa, rút lưỡi dao trong mình ra, cầm ở trên tay, lại giả cách lạch cạch cạy cửa. Tên mã-phu không thể nhịn được, mới ở trên giường vàng đứng ngay dậy, cởi trần trùng-trục, tay cầm cái đèn, chạy ra mở cửa.

Vũ-tàng thừa thế sấn vào, tâm ngay lấy đầu tên mã-phu. Tên mã-phu đã toan kêu lên, nhưng nhờ có bóng đèn thấp thoáng, trông thấy *Vũ-tàng* tay cầm lưỡi dao sáng loáng, liền kinh hồn khiếp đảm đành chịu vạn lạy, chẳng còn dám kêu một tiếng nào.

Vũ-tàng nói :

— Mày có biết ta là ai không ?

Tên mã-phu nghe tiếng, biết là *Vũ-tàng*, liền vạn lạy mà rằng :

— Thưa ngài ! Việc không can dự gì đến tôi, xin ngài tha cho.

Vũ-tàng nói :

— Người phải nói thực : *Trương* đô-giám bây giờ ở đâu ?

Tên mã-phu nói :

— Hôm nay cùng *Trương* đoàn-luyện và *Tưởng-môn-thần*, ba người uống rượu với nhau suốt ngày, bây giờ còn đang ngồi ở trên lầu *Uyên-ương* đó.

Vũ-tàng nói :

— Nhà người nói thực đấy chứ !

Tên mã-phu nói :

— Nếu tôi nói dối thì tôi sung cỏ mà chết.

Vũ-tàng nói :

— Vậy ta nhà người sao được.

Vũ-tàng vừa nói vừa cầm dao đâm cho tên mã-phu một nhát chết ngay, lấy chân đá hắt xuống đất, rồi tra dao vào vỏ. Nhân bóng đèn sáng, cởi cái bọc áo của *Thi-ân* đưa cho lác trước, trút bộ áo cũ, mặc hai cái áo bông mới vào, thắt lưng gọn gàng và dắt lưỡi dao ở bên cạnh.

Vũ-tàng lấy cái mền của tên mã-phu gói đồng bạc vụn đem treo sẵn ở bên cửa, lại tháo tấm cánh cửa dựng lại bên tường. Trước hết hãy tắt bỏ đèn đi, rồi quay trở ra, tay cầm ngọn giáo, trèo tấm cánh cửa, bước lên bờ tường.

Bấy giờ bóng trăng chiếu sáng, *Vũ-tàng* đứng trên bờ tường nhảy vào phía trong. Mở sẵn cái cửa ngang ra, khép hờ cánh cửa mà thảo bỏ then đi vậy.

Vũ-tàng trông thấy một chỗ có bóng đèn sáng, tức là chỗ nhà bếp, có hai đứa nữ-tỳ đang đứng ở bên cạnh cái lò đun nước.

Hai đứa nữ-tỳ phàn-nàn với nhau rằng :

— Hầu hạ suốt ngày mà đến bây giờ vẫn chưa đi ngủ, còn đòi uống trà. Hai ông khách này thật là không biết đo-dáng. Rượu say đã túy-lúy mà vẫn ngồi ở trên lầu, chẳng chịu về cho. Lác nào cũng cứ bảo rằng chưa xong tiệc.

Hai đứa nữ-tỳ lầm-bầm lầm-bầm oán-giận trong lòng. *Vũ-tàng* dụng ngọn giáo vào tường, rút lưỡi dao vẫn còn đây mấn ra, rồi lấy cửa sấn vào.

Vũ-tàng tâm ngay lấy một đứa cầm dao đâm chết ; còn một đứa nữa toan chạy, nhưng hai chân cuống lên, không thể chạy được, cũng toan kêu lên thì lại lia lưỡi như thể người cầm đánh ran đây đấy mà đứng ngay ra đấy.

Vũ-tàng lại đâm luôn một nhát chết ngay, đem hai cái tử-thi kéo để cạnh bếp, tắt bỏ đèn đi, nhân có bóng trăng chiếu sáng, lần lần đi vào trong nhà.

Vũ-tàng trước đã ở đấy, cho nên đường đi lối lại, đâu thông-thuộc cả. Chàng sẽ men đến chân tường, rồi rón-rén trèo lên trên lầu. (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

Kính trình

Bản-hiệu từ khai-trương đến nay được các ngài có lòng quang-cố và công-nhận cho rằng chè bản-hiệu thật không phụ tấm lòng tin-yêu của các ngài

Hiện nay bản-hiệu nhiều thứ chè đặc biệt thượng hảo hạng : nước đẹp hương thanh, cánh nhỏ, như chè Sư-tử danh trà, Đại hồng-Đào, Bạch kê-Quan, Mỹ-tây-Thi, Trà chung-Vương, Ngọc-quan Âm, Thiết-la-Hán, vân vân.

Các ngài có lòng chiếu-cố xin kính mười đến bản-hiệu hoặc ở xa xin gửi tinh hóa giao ngân.

Kính trình
KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
2101

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Rue Paul-Bert, Hanoi

Trước bữa ăn, hay sau bữa ăn uống một cốc Bordeaux rượu vang Mariani

Thời được sức lực mạnh khỏe, được chân huyết tốt tươi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mỹ mắt, đau mắt, đau da màng mắt, chảy nước mắt.
Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng :

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$80
Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Một sự tiêu dụng cần kiệp mỗi ngày

Muống cho da-thịt đẳng giới mạnh khỏi lo u nhọt thì trước hết phải lo làm sao cho mấy lỗ hỏi trong chón long đăng thong xuống khoỉ đều đó quê đóng đầy mỏi ngày. Duy có dùng xà-bong Cadum, đặt làm ra theo phép trì cách, lựa những vật vị nhứt hạng thì được vậy, rửa ráy thường ngày thỉ da thịt sạch sẻ khoẻ mạnh, trở nên soạnh màng tuổi tốt lắm.

Savon Cadum

Đổi tên. — M. Cấn-văn Kỳ, quán thôn Hạnh-đàn, làng Lai-thượng, huyện Thạch-thất (Sơn-tây), được đổi tên là Cấn-v-Kế.

M. Ng-văn-Biên, hương-hội làng Hoàng, tổng Thanh-lang, phủ Quảng-oai (Sơn-tây), nay đổi tên là Ng-đức-Tinh.

M. Phùng-văn- oại, cựu lý-trưởng làng Vĩnh-thị, tổng Tây-đằng, phủ Quảng-oai, tỉnh Sơn-tây được đổi tên là Trần-viết-Cà.

M. Hoàng-đăng-Phong, quán làng Phùng-xá, tổng Phù-lưu-tế, phủ Mỹ-đức: (Hà-đông), được đổi tên là Hoàng-đức-Thiện.

Cái nạn con nhà lao động. — Hôi 8 giờ sáng hôm 20, Đinh-Thúc 28 tuổi là thợ nề ở làng Vĩnh-phúc (Hà-đông) đương làm ở trên từng nhà thứ hai ở khu nhà tại đường lò gạch chẳng may ngã xuống gãy mất đùi bên trái. Tội nghiệp !

Trộm. — Ng-thị-Biên hàng cháo, 23 tuổi ở số nhà 12, phố Liên-thị bỏ hầy, trình rằng bị trộm lấy mất cái hòm tiền, trong đựng 33 đồng, quần áo đáng giá 50 đồng.

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ TƯ
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0$15

AI MUỐN LÀM GIÀU?

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng vạn!
Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng ngàn, hàng trăm!
Muốn như thế, thì kíp mua một phiếu về cuộc sổ số, « Việc lớp Đời kỷ-niệm các trận vang chiến sĩ. »
Phiếu ấy có bán ở các nơi công sở, và các cửa hàng to.

HIỆU TRỌNG-QUANG

L. SERSET kế-nghiệp
82, Phố hàng Trống, Hanoi.

BÁN CHIỀU KHÁCH THẬT RẺ
Các thứ Nhộn-kính trắng, đen và các mũi gọng giả đôi-mồi
Giá.... 0$35, 0$40, 0$50
Hai bên gài-tai mạ vàng ! 0$90

MAO-CANH & Cie

Công-ty Mão-Cảnh ở Cao-bằng kính-cáo các quí-khách biết rằng : Kể từ ngày 15 mars trở đi, những giờ xe ô-tô chạy đường Na cham — Cao-bằng sẽ đổi lại như sau này :

1° Từ Na-cham lên Cao-bằng, chuyến tàu hỏa-xa thứ nhất chín giờ, ở Lang-sơn lên, thì xe ô-tô chạy.

2° Chạy đến Cao-bằng năm giờ chiều đến nơi.

3° Từ Cao bằng xuống Na-cham, xe chạy sáu giờ sáng.

4° Đến Na-cham ba giờ chiều.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Quan Thống-đốc Hongkong tới nơi. — Sáng thứ sáu, chiếc tàu *de Lanessan* đã dời khỏi chỗ cầu nhà thương để lấy chỗ đậu cho chiếc pháo thuyền *Inconstant* ra Hạ-long đón quan Thống-đốc Hongkong tự hồi trưa thứ sáu ; chừng 8 giờ sớm chủ-nhật 22 mars thì trở về tới nơi.

Khi quan thống-đốc Stubbs lên bến thì có p ương nhạc của vệ khố đỏ Bắc-kỳ cử nhạc chào và có một vệ quân 200 linh, do một quan thiếu-tá coi, bồng súng chào.

Quan thống đốc Stubbs đi xem qua thành-phố Hải phòng rồi cùng quan Thống-sứ Krautheimer đi ô-tô lên ngay Hanoi để sơi cơm sáng

NAM-ĐỊNH

Tắc hội đến Sông. — Trong vòng một tuần lễ nay, khách thập phương trẩy hội đền Sòng đông lắm. Sở hỏa-xa đã đặt mấy chuyến xe thêm từ Nam-định đi Thanh-hóa để chở khách ra vào.

Đến ngày 21 Mars này thì hết hội cho nên những chuyến xe phụ ấy bỏ đi.

Trùng cử hộ-phố. — M. Bùi-v-Quỳnh nay được làm hộ-phố Định-trung là một hộ lớn nhất ở thành phố.

Hội-chợ gà Minh dương. — Một kỳ trước đăng lầm là đến 20 tháng 3 thì ở Thượng lỗ có cuộc chọi gà và thi hoa nay xin cải-chính là 12, 13 tháng ba. Cuộc chọi gà này ắt là vui vẻ lắm, mong rằng những ngài nào có gà hay nên đem đến dự cuộc.

Hội Minh-dương lai cảo

Cô đỡ mới. — Nhà thương Nam-định mở rộng vì số người ốm vào xin điều-trị một ngày một nhiều. Nhất là bên nhà đẻ lại càng đông lắm, thường t ường ngày nào cũng 7, 8 người đỡ đẻ. Lại có hai cô đỡ mới là cô Ninh và cô Minh.

PHÚ-THỌ

Kẻ trộm. — Đêm hôm 24 rạng ngày 25 ta vừa rồi, hiệu Cát-thành ở phố đệ tam bị kẻ trộm cạy cửa vào lấy mất các thứ tơ lụa vải vóc cùng là những đồ vật và bốn cái đèn cây đáng giá tất cả những đồ mất trộm là 350 p. Hiện sở cảnh sát đã cho đi dò thám.

Hiệu Cát-thành có bán các thứ kẹo mứt, nên kẻ trộm hôm ấy được bữa kẹo no, vì chúng lấy được đồ vật xong, vừa ăn vừa đi rắc vỏ kẹo khắp đường.

HƯNG-YÊN

Cướp huyện Kim-động. — Việc này bản-quán nghe nói đã lâu, song mỗi người nói mỗi khác cho nên còn đợi tin đích xác mới đăng. Nay mới tiếp được tin gởi về như sau này, khi nào được tin gì mới lại sẽ đăng báo.

Đêm 14 rạng 15 tháng hai taước 2 giờ sáng có một bọn độ hơn 10 đứa, có dao gậy cắt bờ rào sau huyện vào tiền thẳng lên công-đường. Vào đến đó chúng nép bàn ghế xếp ra một bên, chúng xếp như thế để làm gì không rõ, nhưng có lẽ để rộng đường phòng khi chạy chăng, rồi mấy tên xấn vào nhà trong đến gần giường ông huyện nằm. Khi bấy giờ ông huyện trùm chăn kín cả đầu lẫn chân. Hai tên đứng ấn ngồi ở cửa, một tên vác dao lại chém ông huyện một nhát rất mạnh vào dưới chân nhưng không trúng. Ông huyện hoảng hồn vùng dậy ôm chân để kháng cự với chúng. Cũng nhờ có cái chăn mà chúng không chém phải nhát nào. Trong khi kháng cự thì một tên cướp bảo ông huyện : « Nếu muốn toàn tính mệnh thì im ». Bà huyện nghe tiếng chúng nói mới biết là cướp liền bỏ hoàn lên thì chúng với vàng chạy cả. Lúc quan huyện mở được tủ lấy được súng ra thì chúng đã lẩu thoát cả rồi.

Trong huyện thì ngoài công có linh cơ, đằng sau có trần canh gác, thế mà khi cướp vào không ai biết gì cả. Lúc nghe thấy bà huyện kêu, linh tráng hoảng hồn không biết ở đâu, tưởng rằng cướp ngoài phố, người thì chạy ra phố, người thì còn mê ngủ, đến lúc biết thì cướp đã đi xa rồi. Việc này có người nghi là có nội công.

Khi cướp đi đã xa rồi, quan kiểm lại đồ đạc tiền nong, thì t ấy mất một cái ví đa trong có 1 9 đồng, một cái điếu ngà, một cái trâp trầu bằng bạc và vài thứ lặt vặt tổng cộng đến hơn 300 đồng.

Sáng hôm sau tỉnh sương ông trợ tá ra phố Hang-ngang tức là làng sở tại huyện khám mấy nhà có tình nghi bắt được mấy đứa quần áo ẩm đương đốt lửa sưởi, hiện đã giải lên tỉnh tổng giam.

VIỆC KINH-ĐÔ

Trồng đậu. — Được ít lâu nay đã có thầy thuốc đi trồng đậu tại các miền thôn-quê, còn ở thành phố Huế thì trồng đậu tại nhà thương và tại các trường học con trai và con gái.

Giống đậu vẫn tốt, các vị quan chức phải đi trồng đậu vẫn tận-tâm kiệt lực, làm hết bổn phận, thế mà chẳng hiểu vì cớ sao đậu trồng chỉ thấy mọc rất ít, có nhà ba bốn đứa con trồng đậu chỉ mọc một đứa, có nhà lại toàn không mọc cả mà hỏi ra thì chẳng phải là đứa bé vô ý gãi quào hoặc làm cho mất đậu trợt mất hay là đứa bé ấy đã có trồng có mọc cách năm trước ; Các điều ấy vốn không thể mà chẳng biết vì cớ sao mà đậu ít mọc.

Bệnh đậu mùa là một bệnh tối nguy hiểm hại người rất nhiều, nhà nào nghe có trồng đậu cũng trồng mong cho đậu mọc, bỗng con bỗ cái đến trồng, thế mà trồng rồi chẳng thấy mọc, làm cho kẻ có con cái thêm lo, mà chẳng những điều lo ấy làm cho lắm kẻ ngã lòng về sự tin cậy cái hiệu nghiệm của phép trồng đậu mà tuổi đâu, mà lại thêm những lừa huyễn-hoặc hay làm điều phi-vi, nhân vì đậu của nhà nước trồng không mọc mà chúng nó kiếm loài gì không biết đem trồng cho lắm đứa trẻ con của các nhà nhơn dân ở chốn thôn-quê mà trồng vào thì mọc ngay, mỗi khi trồng ốn năm bảo mà được chắc chắn, thì hóa ra giống đậu thật của nhà nước trồng thì thường chẳng thấy hiệu nghiệm, mà cái giống gì của kẻ khác đem trồng thì có hiệu nghiệm lắm, thành thử cái sự quy hướng về y-lý Tây-Âu nhân đó mà có phần giảm, tưởng chẳng phải là điều hay. Còn như những kẻ đi trồng đậu riêng

(Xem trang thứ 10)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 21 Mars 1925
NHỊ ĐỘ MAI
(Hạnh-Nguyên công-Hề)
Nhời than vãn, lúc hợp tan, tả theo trong truyện. Thâm nhất là Mai, Hạnh lên Trùng-đài. — Vui nhất là bọn ngư bà đi kiện.

Ban ngày chủ nhật 22 Mars
THỔ-CÔNG MẠCH MỐI
Cổ tài nên mới cây tài,
Thổ công mạch mối khen ngài rất thiêng.
Sự tích rất vui, rất buồn cười

Tối chủ nhật 22 Mars 1925
NHỊ ĐỘ MAI
(Liên nối)
Mất thoa nhân dấu mực cười,
Mai, Trần tự đấy nên người về vang.
Trận đòn hội chợ khôn can,
Tới hiền tỏ mặt tỉ gian đi đời,

Tối thứ hai 23 Mars 1925
TRỊNH PHỤ HÀM OAN
Thương người chỉ bóng đôi con,
Tình con phó mặc vuông tròn chứng tri.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết lầm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.
Giá tiền là 0$90.
Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.
Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

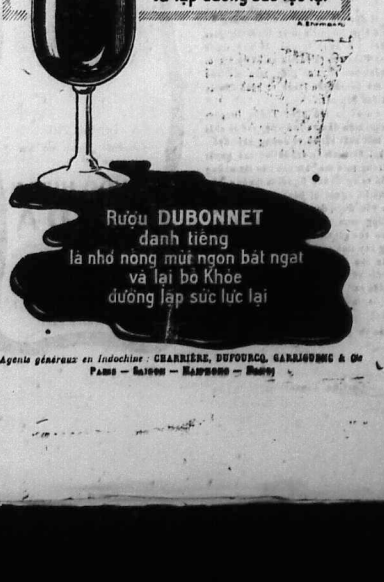
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Hội-các phụng lời chân phê rằng :
Chiếu nay đại được phòng cần MONTÈS qui-bẩm, có chỉ nên một thứ rượu bổ để thường ngự dùng qua rất hay. Đáng nên gia thưởng, trước lạo phê thị gởi cho qui được-phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.
Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang Chữ tờ báo này.

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
Paris — Saigon — Haiphong — Hanoi

kia có lẽ chúng nó lấy mũi đậu của người này đem trồng cho người khác hoặc là mả cây xương rồng, hay là mả ghẻ chốc gì chăng nên, thì thật là hại cho lẽ vệ-sinh quá. Mong rằng sự này được lọt tai quan trên thì dân sẽ có hạnh phúc lắm vậy.

Cái hạnh-phúc lớn của dân. — Trong khoảng trung tuần tháng hai này tỉnh Thừa-thiên hết gạo. Các nhà giàu đóng chặt cửa vựa lúa, nhứt định không bán gạo, các nhà hàng xáo đi mua lúa đủ đến kêu nài van lạy cũng chẳng mua được một hột nào một đôi nhà có bán năm bảy thùng thì đôi giá đến 1 đồng sáu đồng bảy bảo mà khi mua thì chỉ có năm sáu bảo là cùng. Lúa mua chẳng được, gạo đâu mà ăn, các miền nhà quê gạo bán đến giá hai lon một quan, thậm chí có nơi một lon ruỡi và một lon, thì dân nghèo đã đói lăn chiêng ra cả, phải dùng củ chuối, củ rìu, củ éo, củ bán hạ, cả tim-lang, rau má, rau trai, các thứ rau khác để dùng cho đỡ đói thì đã có người chết đói nhiều rồi, mấy đâu có mấy chiếc tàu ở Hàn đã chở gạo đến rất nhiều, rồi liền đó các nhà buôn ta và Khách mua gạo ra bán trong vài ngày đã khắp cùng các nơi thôn quê đều có cả, nay đã được mỗi quan bốn lon. thật là một điều hạnh phúc cho dân lớn quá, mà xem đó thì thấy quan trên đã lo liệu cứu tế sự cơ cần cho dân là bao, mà sự lợi ích của tàu hỏa xe-hỏa là quí hóa dường ấy thật là một điều đại phúc cho dân vậy.

Chết đói! — Cách vài hôm nay đang khi mưa gió lạnh lẽo tại bên chợ Đông-ba ở giữa vạc cỏ có một ông già ngồi ăn rau má mà ăn, ông ngồi đó đã hồi lâu chẳng thấy cựa cậy, lần hồi ông lại nằm xuống đó, đó quí phải xỉu rồi chết luôn. Liền đã báo với quan đến khám rồi cho mai táng. Ấy đó cái thảm trạng của một người dân chết ở giữa thành-phố đã làm cho điện-hạ thương xót biết chừng nào, quan trên ngó xuống người ta trông vào mỗi người mỗi thương xót. Nhưng người khốn nạn này ở đây thì ta biết, chứ ni ứng nơi thôn quê hẻo lánh chắc hẳn còn nhiều người khốn nạn như thế chứ chẳng không. Thương thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Lại cái nạn con nhà lao động. Kỳ báo trước đã đăng tin 4 người phu bị đá dẫn mà chết, nay lại có tin hôm 24 tháng 2 ta mới rồi, có 2 người cu-ly xe lửa về địa-phận làng Cao-trạch huyện Tuyên-hóa, đào đất, bị đá dẫn, phải mấy vết thương rặng, đem vào bệnh-viện Ba-đồn điều-trị, có lẽ cũng sống được.

Thời tiết đối với nông vụ. — Mùa lúa tháng năm sắp đến đây, xem hiện-trạng cũng có phần trông được. Song cứ như lời các nhà nông, thì độ này rất cần đến mưa, nếu không được ít trận tưới-vũ, chắc điền-hòa cũng phải kém về sinh-sắc đi nhiều.

Đường bể đã êm. — Gần nửa tháng nay trời đã hết động, mặt bể đã êm, ghe mành vẵng lai đã vô-ngại, nhờ thế mà gạo ngoài tải đến cũng được điều-độ, nên tại-giá đã hạ được đôi phần.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(*hiệu dầu nai*)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dầu nai) ấy-mà khỏi được bệnh bao tổn tinh huyết, nên mới nên khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dầy và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dầu nai) này bào chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-iam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh nao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đau bà con gái thì người kỳ kinh không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dầu nai) là một thứ thuốc bổ-nghiệm đã lâu, lọ là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.

2056

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mẫu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay ho kèm huyết sinh ra rão phổi làm cho hay ho vãi uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Đại thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ 8 giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Treuchet PARIS
23 Lombard Str. LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giip.

Mắc bệnh giip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một hộp 24 cachets

NGẬM MỘT HƯỜN
VALDA
TRONG MIỆNG
Thì Khỏi đau đớc giọng, Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.
Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.
— ẤY LÀ —
một thứ thuốc thần hiệu lắm
ĐỂ MÀ TRỊ
các chứng bịnh ho lao và tức ngực.
THUỐC HƯỜN
VALDA
có bán cùng trong các tiệm thuốc
Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ
VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, tí lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Nam-định
Kính cáo

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh dị ứa xưng da dầy, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Bà-chuông, Hanoi

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, *Rue des Cantonnais*, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng tân nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta Bắc-kỳ như the, xuyến, lĩnh, lụa, bang, quế, sản vân... và hàng Saigon như lĩnh, the, sản vân.

Nay mới có đủ các mùi, tăng thâm, mogn đen và vải màn, rẻng khỏ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.

2010 Cẩn-bạch YU-WO-TSEONG

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chữa luyện cực tinh, bệnh gì cũng đều các bệnh mới, bệnh lâu, bệnh ngày bệnh trong, cứ không phúc cho chữa cũng được hồi sinh khỏi tử giảm có lấy phải giá, người nghèo cũng quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, di tinh, lậu tinh, hoạt tinh, sang tinh không để, đàn bà kinh nguyệt không đều, hoặc ít hoặc đen, ho ít hồi, huyết tích, khí hư, hoạt, đới kinh thấy ra liền nhiều, sinh ra trăm chứng đau bụng đau, sốt kinh niên, ho lao, đàm suyễn, hồi hoạt, nhức thông phong thấp cả chứng, cốt rel, sỏi nóng, thổ huyết, khạc huyết, tỉ huyết, tả lị, giá mỗi hộp 1$50, đau mắt mỏng mọng giá mỗi chai 0$50.

Lậu giang mai

Bản hiệu chữa ra bốn chứng: các chế biến thứ thuốc tâu dốc, ăn tinh, lâu huyết, chỉ lâu giang mai ấn chứng dùng độc ba cam giang lâu, các bệnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có mắt mắc bệnh uống thuốc sau mất đi mà người đàn bà lại sinh ra bệnh khí hư, bản-hiệu chế ra các thứ thuốc chữa các bệnh giang tinh khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàn bà không sinh bệnh khí hư được.

Thuốc lâu giá 1 $1 một chai.
Thuốc giang 1 $50 một chai.
Thuốc bổ $60.
Ống thụt 0 $0.
Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngải nếu ăn đã lâu rồi uống cũng khỏi, mỗi tra giá 1 $00, chỉ con 1 $50.
Qui khách ở xa viết thư về kể bệnh bản hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

CÔNG TY VẬN-TẢI ĐÔNG-PHÁP
Boulevard Bobillot — HANOI
XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các xe Michelin cho ô-tô và xe tay

Đã được quyền về hạng ô-tô
VAJOLA 7 và 10 mã-lực
COTTIN DESGOUTTES 12 và 18 mã-lực
Camionnettes LUC COURT
1000 và 1800 kgs.

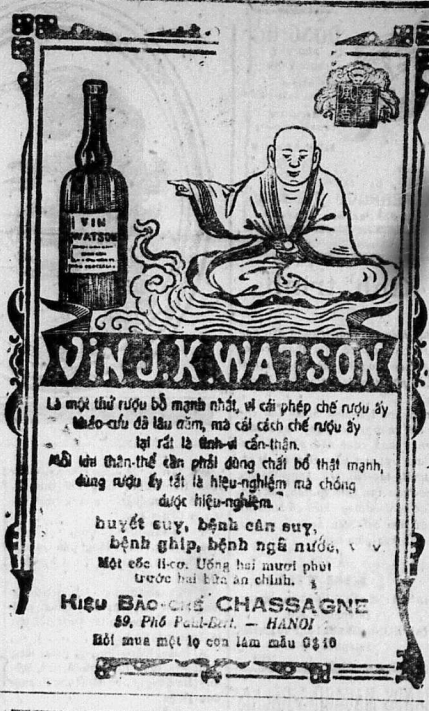
?

Xưởng chữa xe do một bọn chuyên môn chế-trước
chữa các xe ô-tô xe ngựa và xe tay cũ thêm mới
CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI
ô-tô và xe tay
Bán buôn các thứ

Gởi giấy thép thì để tắt là: CHEDOTAU HANOI — GIÂY NÓI SỐ 73

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酷補
J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Mỗi ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚飯吉啦巫各啦沒嘴謹欺咪稱
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 *31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÔN MỚI ĐI.
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG BẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỞI HÀNG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cho các nhà máy, nhà máy rèn, máy cưa, cỗ bộ dùng về nông nghiệp, v v
Soc. ANONYME de CONSTRUCTIONS MÉCANIQUES à HAIPHONG. Giây nói: N° 28. Tân viết tắt: CABESTAN.

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số

Các mua phải nộp ngày 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật (như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, số thể làm nên giàu có được.

Nếu tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở hữu, mà lần rút số nào cũng được dự, nhưng thế đồng hồi tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả lô. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất
Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	253 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.737.692 lô	400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số số nhận được một cái số các số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô có bao nhiêu tiền được lĩnh hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé được có, người mua vé lúc nào muốn xem công được, đúng như bản luật riêng ngày 13 Mars 1909. Bảo luật ấy gửi kèm mọi phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà
BANQUE DE CREDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Certifié l'insertion

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)